

LAPSEN JA PERHEEN MONIALAINEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI

Pohjoinen lastensuojelu 20–22 -hanke
Henriikka Kyllönen 2022

MONIALAISESSA PALVELUTARPEEN ARVIOINNISSA HUOMIOITAVAA

Huomioidaan verkostoissa asiakaskohtaisuus.

Kuunnellaan ja kuullaan lasta sekä koko perhettä. Suunnitellaan lapsen kuuleminen lapsen tarpeista lähtien ja varataan sille riittävästi aikaa. Tavataan lasta molempien vanhempien kanssa.

Kysytään monelta eri taholta asioita, niin saadaan koko tilannekuva selväksi. Voidaan antaa sama tieto asiakkaasta kaikille hänen kanssa työskenteleville.

Huomioidaan yhteenvedossa kaikkien toimijoiden näkökulmat ja tukitoimenpiteet. Lasta ja perhettä koskevat lausunnot myös perheen nähtäväksi, esim. yhteenvedon liitteeksi.

Pyydetään vanhemmilta lupa olla yhteydessä esim. kouluun. Jos lupaa ei saada, kerrotaan sitten mahdollisuudesta olla yhteydessä luvasta huolimatta.

Keskitytään oikeasti sen hetken ongelmiin ja siihen, miten perhettä voidaan tukea, että heillä olisi jatkossa helpompaa ja haasteita saataisiin ennaltaehkäistyä.

Huomioidaan perheen kokonaistilanne, ei vain oireilevan lapsen näkökulmaa.

Kerrotaan perheelle kaikista palveluista, joita heidän on mahdollista saada.

EI RIKOTA LAPSEN LUOTTAMUSTA.
Huomioidaan lapsen lojaliteetti molempia vanhempia kohtaan. Kun lapsi kertoo asioita toisesta vanhemmasta, kerrotaan lapselle, kuinka tietoja käytetään ja huolehditaan siitä, että lapselle ei koidu kertomasta harmia.

Huomioidaan työskentelyssä lapsen ikätaso. Mitä voi kertoa pienelle lapselle ja mistä voidaan keskustella lapsen kuullen. Mahdollistetaan aikuisten keskinäinen keskustelu. Mahdollistetaan lapsen kanssa keskustelu ilman sisarusten tai vanhempien läsnäoloa.

Ennen ensitapaamista kerrotaan, minkälaisesta huolesta on kyse, missä tapaaminen järjestetään, ketä osallistuu, miten tapaaminen vaikuttaa, tavataanko perhettä vielä jatkossa, kuinka usein, milloin lapsia tavataan, milloin toista vanhempaa tavataan.

Kerrotaan perheelle palvelutarpeen arvioinnin tavoite ja kuinka prosessi etenee; mistä alkaa ja mihin päättyy. Kerrotaan siitä myös lapselle. Perustellaan työskentely lapselle ja perheelle.

Kerrotaan lapsella ja perheelle ajantasaista tietoa prosessin etenemisestä; esim. milloin toinen vanhempi saa tietää ilmoituksesta, milloin häntä tavataan.

MONIALAISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINNIN HYÖDYT

Malli

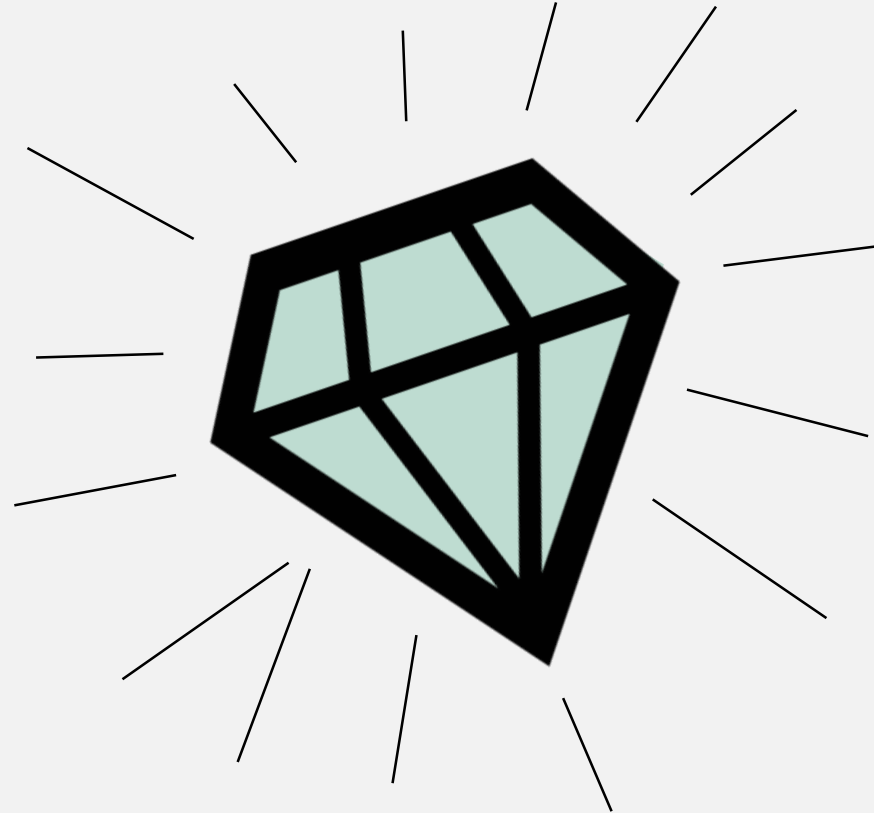
- Mallintamalla palvelutarpeen arviointia monialaisesti yhteistyön tekemistä suunnitellaan monialaisesti yhdessä
- Palvelutarpeen arvioinnin laatu paranee
- Palvelutarpeen arvioinnin tekeminen yhtenäistyy, jolloin asiakkaiden tasa-arvoinen kohtelu lisääntyy

Asiakas

- Saa tarvitsemansa palvelut oikeaan aikaan ja monialaisesti yhden palvelutarpeen arvioinnin aikana
- Saa jakaa tietoa usealle työntekijälle yhtä aikaa

Monialainen yhteistyö

- Yhteistyötä tehdään enemmän
- Tiedon jakaminen viranomaisten kesken mahdollistuu
- Kaikki asiakkaan kanssa työskentelevät viranomaiset ovat tietoisia asiakkaan tilanteesta
- Asiakkaan kanssa voidaan sopia työskentelyn tavoitteet monialaisesti yhdessä

Kalenterointi

- Sosiaalihuollon sisäisen kalenteroinnin avulla asiakas saa nopeasti arvion palvelutarpeen arvioinnin tarpeesta
- Arviointien määrä vähenee

Palvelut

- Yhdyspinnat palveluiden välillä selkeytyvät
- Palveluiden päällekkäisyys vähenee
- Saadaan realistinen tieto eri tahojen mahdollisuuksista vastata erilaisiin palvelutarpeisiin
- Ajattelutavan laajentaminen
→ asiakkaalle kartoitetaan laajasti kaikki tarvittavat ja mahdolliset palvelut sosiaalihuollon palveluiden lisäksi

MONIALAINEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI -MALLI

Huomioidaan aina asiakaskohtaisuus

MONIALAINEN YHTEISTYÖ:
aloitetaan mahdollisimman
varhaisessa vaiheessa

PROSESSI

YHTEISTYÖ

ASIAKKAAN OSALLISUUS:
lapsen ja perheen näkemys,
mielipide ja osallistuminen

MATERIAALEJA

Esitietolomake

Yhteenveto-
lomake

Erilaisia työmenetelmiä
ja materiaaleja

Alku-
vaiheessa
käsiteltäviä
asioita -kortti

Asiakkaan
oikeudet ja
velvollisuudet
-kortti

Lapsen elämän-
tilanteen
arviointimalli

Lapsikeskeinen
tilannearvio
-malli

VIREILLETULO

1. Lapsesta herää huoli tai lapsi ja perhe tarvitsevat tukea

- Tarve palvelulle tai hoidolle
- Konsultointi tarvittaessa
- Varhaisen tuen tiimi tarvittaessa

2. Asian vireilletulo

a) Sosiaalihuoltoon otetaan yhteyttä

- yhteydenotto
- lastensuojeluilmoitus
- hakemus
- ennakollinen lastensuojeluilmoitus

b) Sosiaalihuollon työntekijä saa muutoin tietää sosiaalihuollon tai lastensuojelun tarpeessa olevasta lapsesta

Kiireellisessä tilanteessa yhteydenotto sosiaalipäivystykseen

Lapseen kohdistuneessa rikosepäilytilanteessa rikosilmoitus ja lastensuojeluilmoitus

VIREILLETULOKÄSITTELY

3. Lapsen asiakkuus

- Sosiaalihuollon asiakkuus alkaa asian vireilletulosta

4. Kiireellisen avun tarpeen arviointi

- Sosiaalihuolto arvioi kiireellisen avun ja tuen tarpeen välittömästi

5. Ratkaisu palvelutarpeen arvioinnin aloittamisesta

- Sosiaalihuollon työntekijä ottaa yhteyttä lapseen ja perheeseen sekä tarvittaessa yhteydenottajaan
- Sosiaalihuolto ratkaisee seitsemän arkipäivän aikana aloitetaanko lapsen ja perheen palvelutarpeen arviointi

- a) palvelutarpeen arviointi aloitetaan → asiakkuus jatkuu
- b) palvelutarpeen arviointia ei aloiteta → asiakkuus päättyy

Kalenterivaraus: sosiaalihuollon viikoittainen sisäinen kalenterivaraus mahdollistaa lapsen ja perheen tapaamisen seitsemässä arkipäivässä vireilletulosta

PALVELUTARPEEN ARVIOINTI

6. Työskentely

- Nimetään lapselle omatyöntekijä
- Tavataan lasta ja perhettä
- Ensimmäiselle tapaamiselle kutsutaan paikalle yhteydenottaja, mikäli yhteydenottaja on työntekijä, joka tuntee lapsen ja/tai perheen
- Hyödynnetään työmenetelmiä joustavasti tarpeen mukaan
- Tehdään useimmiten kotikäynti
- Tehdään yhteistyötä läheisverkoston ja monialaisen verkoston kanssa
- Selvitetään tarvittaessa lastensuojelun tarve

Lapseen kohdistuneessa rikosepäilytilanteessa tiivis yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

7. Palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen

- Lapsen ja perheen tilanteesta, tuen ja palveluiden tarpeesta sekä työskentelystä tehdään kirjallinen yhteenveto
- Yhteenveto käsitellään lapsen ja perheen kanssa

8. Lapsen asiakkuuden jatkuminen

- Palvelutarpeen arvioinnin valmistuttua
 - a) sosiaalihuollon asiakkuus jatkuu
 - b) lastensuojelun asiakkuus alkaa
 - c) sosiaalihuollon asiakkuus päättyy

MONIALAISEN YHTEISTYÖN PROSESSI

VIREILLETULO

Onko asia tullut vireille yhteistyötaholta, joka tuntee asiakkaan?

Ei

Onko asia sen kaltainen, että asiakas hyötyy monialaisesta asiantuntemuksesta?

Kyllä

ALKUTAPAAMINEN

Asiakkaan tapaaminen ilman yhteistyötahoa

Asiakkaan tapaaminen yhteistyötahon kanssa asiakkaan suostumuksella

Yhteistyötaho voi osallistua tapaamiseen siltä osin, kuin se on tarpeellista

PALVELUTARPEEN ARVIOINTI

Tarvitaanko monialaista asiantuntemusta

- tilanteen selvittämiseksi
- tuen tarpeen arvioimiseksi
- palvelutarpeen arvioimiseksi
- palveluiden suunnittelemiseksi
- palveluiden järjestämiseksi?

Ei

Kyllä

Työskentely sosiaalihuollossa

Monialainen yhteistyö asiakkaan suostumuksella

Ei ainoastaan ohjata asiakasta palveluun, vaan arvioidaan tuen tarvetta yhdessä

PALVELUTARPEEN ARVIOINNIN VALMISTUMINEN

Yhteenvetoon lapsen ja perheen näkemykset sekä sosiaalihuollon näkemys lapsen ja perheen tilanteesta sekä tuen ja palvelujen tarpeesta

Yhteenvetoon lapsen ja perheen näkemykset sekä monialainen näkemys lapsen ja perheen tilanteesta sekä tuen ja palvelujen tarpeesta

Yhteistyö asiakkaan läheisverkoston kanssa asiakkaan suostumuksella

YHTEISTYÖ ILMAN SUOSTUMUSTA

Mikäli asiakas ei anna suostumusta yhteistyölle, arvioidaan tarve pyytää ja/tai antaa tietoja suostumuksesta huolimatta (sosiaalihuollon asiakaslaki 17 §, 18 § ja 20 §)

Kainuun sote

Pohjoisen lastensuojelu
20-22

MONIALAINEN YHTEISTYÖ

Huomioidaan monialaiset yhteistyökäytännöt lastensuojelussa -ohjeet

YHTEYDENOTTO YHTEISTYÖTAHOON

Otetaan yhteyttä tarpeen mukaiseen monialaiseen yhteistyötahoon ja/tai -tahoihin ja sovitaan yhteistyöstä:

- tavataan asiakasta yhdessä, huom. hybridi-malli
- tehdään monialaista jalkautuvaa työparityötä
- keskustellaan asiakkaan tilanteesta puhelimitse
- tehdään asiakirja- ja/tai lausuntopyyntö
- pyydetään yhteistyötaho systemisen lastensuojelun viikkokokoukseen
- sovitaan varhaisen tuen tiimin koollekutsumisesta
- tehdään yhteistyötä muulla tavoin

MONIALAINEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI

Toteutetaan palvelutarpeen arviointi yhdessä yhteistyötahon kanssa:

- nimetään omat työntekijät
- hyödynnetään kaikkien asiantuntemusta ja osaamista
- arvioidaan asiakkaan tarvitsemaa tukea ja palveluja yhdessä tarve edellä, ei saatavilla olevien palvelujen tai järjestämisvastuun näkökulmasta

VIREILLETULO

Lapsesta herää huoli tai lapsi ja perhe tarvitsevat tukea

- Kun viranomaisella herää huoli lapsesta, huoli otetaan puheeksi lapsen (ikätaaso huomioiden) ja perheen kanssa
 - Poikkeuksena kiireelliset tilanteet ja lapsen kohdistuneet rikosepäilytilanteet, jolloin puheeksiottaminen ei välttämättä ole mahdollista
- Lapsen ja perheen kanssa voidaan pohtia, poistuuko huoli tukemalla lasta ja perhettä peruspalveluissa, esim. lastenneuvolassa, varhaiskasvatuksessa, koulun oppilashuollossa, perheneuvolassa, perhetyössä tai lapsiperheiden kotipalvelussa
 - kyllä, tarvittaessa varhaisen tuen tiimi
 - ei, tehdään yhteistyössä asiakkaan kanssa yhteydenotto sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen
- Mikäli ilmoitusvelvollisuus täyttyy ja perhe ei anna suostumusta yhteydenoton tekemiselle, viranomainen tekee lastensuojeluilmoituksen
- Myös lapsi, perhe, perheen läheinen tai muu yksityishenkilö voi ottaa yhteyttä sosiaalihuoltoon

Konsultaatio

- Viranomaisella on asiakkaan luvalla mahdollista
 - konsultoida sosiaalihuoltoa
 - pyytää tarvittaessa sosiaalihuoltoa varhaisen tuen tiimiin → ei poista ilmoitusvelvollisuutta
- Ilman asiakkaan suostumusta voidaan konsultoida nimettömästi
- Konsultaatio tehdään soittamalla
 - Kajaani ja Sotkamo: palvelutarpeen arvioinnin työntekijät
 - muut kunnat: kaikki lasten sosiaalityön työntekijät

Kainuun sote

Pohjoisen
lastensuojelu
20-22

VIREILLETULO

Mikäli lapsesta saapuu uusi yhteydenotto, ilmoitus tai hakemus palvelutarpeen arvioinnin aikana, se huomioidaan vireillä olevassa palvelutarpeen arvioinnissa

Yhteydenotto sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen

- Tehdään aina perheen suostumuksella
- Voidaan tehdä lastensuojeluilmoituksen sijaan, kun yhteydenotto tehdään viipymättä ja viranomainen ilmoittaa yhteydenottoon johtaneet syyt
- Myös lapsi ja perhe voivat itse tehdä yhteydenoton

Lastensuojeluilmoitus

- Lastensuojeluilmoituksen tekemistä ei voi delegoida toiselle
- Lapselle ja perheelle kerrotaan ilmoituksen tekemisestä (lapsen ikätaso ja mahdollinen rikosepäily huomioiden)
- Lapselle ja perheelle voidaan korostaa tuen tarjoamisen tärkeyttä sekä kertoa ilmoitusvelvollisuudesta
- Ilmoitusvelvollinen viranomainen tekee lastensuojeluilmoituksen omalla nimellään
- Lastensuojeluilmoitus tehdään, vaikka tiedossa olisi, että samasta tilanteesta on tehty ilmoitus jo jonkun toisen ammattikunnan toimesta
- Lastensuojeluilmoituksen tekemiseen ei vaikuta se, onko lapsi jo lastensuojelun asiakkaana
- Lastensuojeluilmoituksen tekeminen pitää uusia, mikäli tilanne pahenee tai tilanteeseen ei tule muutosta (huomioiden 3 kk määräaika palvelutarpeen arvioinnin tekemisessä)

Hakemus

- Lapsi ja perhe voivat itse hakea tukea ja apua sosiaalihuollosta

Ennakollinen lastensuojeluilmoitus (käsitellään aikuisten sosiaalityössä)

- Syntymättömästä lapsesta tehdään ennakollinen lastensuojeluilmoitus, mikäli on perusteltua syytä epäillä, että syntävä lapsi tulee tarvitsemaan lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen
- Ennakollinen lastensuojeluilmoitus tehdään äidin nimellä

Kainuun sote

Pohjoisen
lastensuojelu
20-22

VIREILLETULO

Yhteydenotto sosiaalipäivystykseen

Sosiaalipäivystykseen voidaan ottaa yhteyttä, mikäli lapsen, nuoren tai perheen tilanne edellyttää kiireellistä neuvontaa tai välitöntä puuttumista. Sosiaalipäivystys palvelee ympäri vuorokauden. Lapsen kohdalla kiireellinen yhteydenottoa vaativa tilanne voi olla esimerkiksi:

- nuoren tekemät rikokset, rikkeet, rikosepäilyt
- nuoren tai lapsen katoaminen, karkaaminen
- huoltajan runsas päihteidenkäyttö
- huoltajan rikosepäily, väkivalta, riita, vakava mielenterveysongelma
- lapsesta tehty lastensuojeluilmoitus
- lapseen tai nuoreen kohdistunut väkivalta (myös seksuaalinen)
- nuoren tekemä itsemurha, itsemurhayritys
- nuoren päihteiden käyttö, aggressiivisuus perheenjäseniä kohtaan
- riidat vanhempien kanssa
- tapaamisriidat
- pienten lasten hoidontarve huoltajan sairastuessa äkillisesti
- huoltajan kuolema
- erilaiset onnettomuudet (esimerkiksi tulipalot, liikenneonnettomuudet)

VIREILLETULO LAPSEEN KOHDISTUNEESSA RIKOSEPÄILYTILANTEESSA

Ohjeita muille viranomaisille:

- Mikäli kyseessä on epäily lapsen kaltoinkohtelusta, otetaan yhteys suoraan poliisin lapsirikostutkintaan sekä tehdään rikosilmoitus ja lastensuojeluilmoitus
- Rikosepäilytilanteessa voidaan aina ensin konsultoida poliisia, lastensuojelua ja/tai sosiaalipäivystystä
- **Huoltajan asema vaikuttaa siihen, voiko hänelle kertoa ilmoitusten tekemisestä**
 - mikäli huoltaja on rikoksesta epäiltynä, huoltajille kertominen voi aiheuttaa poliisitutkinnan epäonnistumisen tai pahimmillaan asettaa lapsen vaaraan
 - mikäli epäilty on perheen ulkopuolinen henkilö, on huoltajille tärkeää kertoa asiasta mahdollisimman varhain, jotta heillä on mahdollisuus tukea lasta - myös vanhempien tuki on järjestettävä tilanteessa tarpeen mukaan
- Sosiaalihuolto ja poliisi arvioivat ja sopivat yhdessä mitä, kuinka paljon ja milloin on tarpeellista ja/tai välttämätöntä tiedottaa perheelle tutkinnan ollessa kesken
- Tavoitteena on arvioida lapsen suojelun tarve sekä huomioida esitutkinnan tilanne, mikä parhaimmillaan edistää lapsen oikeusturvaa ja suojelee lasta

Barnahus

Kainuun sote

Pohjoisen
lastensuojelu
20-22

VIREILLETULOKÄSITTELY

Lapsen asiakkuus

- Lapsen sosiaalihuollon asiakkuus alkaa vireilletulosta
 - suullinen vireilletulo tai vireilletuloasiakirja kirjataan asiakastietojärjestelmään
 - perheen rakenne ja lapsen huoltajuustiedot selvitetään Digi- ja väestötietovirastosta

Kiireellisen avun tarpeen arviointi

- Kiireellisen avun tarve arvioidaan välittömästi
 - käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kiireellisen avun tarve arvioidaan samana tai seuraavana arkipäivänä asian vireilletulosta
 - kiireellisen avun tarpeen arvioimiseksi ollaan tarvittaessa yhteydessä asiakkaaseen ja/tai yhteydenottajaan

Sosiaalihuollon työntekijä osallistuu pyynnöstä lapsen monialaiseen verkostotapaamiseen, esim. varhaisen tuen tiimiin tai oppilashuollon monialaiseen asiantuntijaryhmään:

- Verkostotapaamisessa on mahdollista antaa yleisellä tasolla ohjausta ja neuvontaa, jolloin kyse on konsultaatiosta, joka ei aloita lapsen sosiaalihuollon asiakuutta, eikä näin myöskään synnytä kirjaamisvelvoitetta
- Mikäli lapsen tilanne edellyttää sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointia, työntekijä saa muutoin tietää sosiaalihuollon tai lastensuojelun tarpeessa olevasta lapsesta → vireilletulon peruste

Kainuun sote

Pohjoisen
lastensuojelu
20-22

VIREILLETULOKÄSITTELY

Ratkaisu palvelutarpeen arvioinnin aloittamisesta

- Vireilletuloasiakirja käsitellään seitsemän arkipäivän sisällä vireilletulosta
 - ratkaistaan aloitetaanko palvelutarpeen arviointi
 - mikäli palvelutarpeen arviointia ei aloiteta, aloittamatta jättäminen perustellaan
- Palvelutarpeen arviointi aloitetaan matalalla kynnyksellä, kun
 - käy ilmi, että yhteistyötaho on jo tukenut omin keinoin lasta ja perhettä
 - lapsi ja perhe ei ole entuudesta tuttu
 - lapsen ja perheen tilanne on muuttunut edellisen palvelutarpeen arvioinnin jälkeen
- Asian tultua vireille huoltajiin otetaan ensisijaisesti yhteyttä puhelimitse
 - arvioidaan yhdessä vireilletuloasiakirja huomioiden palvelutarpeen arvioinnin tarve sekä monialaisen yhteistyön tarve ja tarvittaessa pyydetään lupa monialaiseen yhteistyöhön
 - sovitaan ensimmäiselle tapaamiselle osallistuvat toimijat (huoltajat, vanhemmat, lapsi, yhteydenottaja, muu monialainen yhteistyötaho)
 - työntekijä arvioi, ehdottaako hän perheelle esitietolomakkeen täyttämistä Omasotessa ennen tapaamista →
 - sovitaan, kuinka vireilletuloasiakirja toimitetaan perheelle
- Mikäli puhelinnumero ei ole tiedossa, varataan lapselle ja perheelle toimistokäyntiaika kirjeitse
- Mikäli asia tulee vireille viranomaiselta, yhteydenottajaan ollaan yhteydessä matalalla kynnyksellä
- Huoltajille toimitetaan vireilletuloasiakirjan lisäksi ratkaisu palvelutarpeen arvioinnin aloittamisesta tai aloittamatta jättämisestä sekä palvelutarpeen arvioinnin esite
 - asiakirjat voidaan toimittaa lapsen kehitystaso huomioiden 12 vuotta täyttäneelle tai sitä nuoremmalle lapselle, mikäli toimittaminen ei ole lapsen edun vastaista

SOSIAALIHUOLLON SISÄINEN KALENTERIVARAUS

- ✓ Lasta ja perhettä voidaan tavata palvelutarpeen arvioinnin tarpeellisuuden arvioimiseksi
- ✓ Sosiaalihuollon viikoittainen sisäinen kalenterivaraus mahdollistaa tapaamisen seitsemän arkipäivän sisällä vireilletulosta, jolloin ratkaisu palvelutarpeen arvioinnin aloittamisesta voidaan tehdä lain edellyttämässä määräajassa

PALVELUTARPEEN ARVIOINTI

SOSIAALIHUOLLON SISÄINEN KALETERIVARAUS

- ✓ Mikäli ensimmäinen tapaaminen järjestetään ennen palvelutarpeen arvioinnin aloittamista, tapaaminen kirjataan asiakastieto-järjestelmään ja ratkaistaan, aloitetaanko palvelutarpeen arviointi vai ei → edetään työskentelyssä ratkaisun mukaisesti

Työskentely

- Palvelutarpeen arvioinnin aikana tehty työskentely kirjataan asiakastietojärjestelmään
- Palvelutarpeen arviointi tehdään aina siinä laajuudessa kuin lapsen tilanne edellyttää
- Työskentelyssä huomioidaan systeeminen työote
- Palvelutarpeen arviointi toteutetaan monialaisena yhteistyönä, jolloin asiakkaan palvelut tulevat arvioiduksi rinnakkain saman palvelutarpeen arvioinnin aikana
- Arvioidaan asiakkaan tarvitsemaa tukea ja palveluja yhdessä tarve edellä, ei saatavilla olevien palvelujen tai järjestämisvastuun näkökulmasta

Työskentelyn eteneminen

- Tutustutaan lapseen ja perheeseen
- Huomioidaan lapsen ja perheen näkemykset ja mielipide koko työskentelyn ajan
- Kerrotaan lapselle ja perheelle palvelutarpeen arvioinnin prosessista, lapsen asiakkuudesta sekä asiakkaan oikeuksista ja velvollisuuksista
 - hyödynnetään palvelutarpeen arvioinnin aikana asiakkaalle selvitettävät oikeudet ja velvollisuudet -korttia →
- Käsitellään vireilletuloasiakirja ja kartoitetaan lapsen ja perheen tilanne kokonaisvaltaisesti yleisellä tasolla
 - hyödynnetään palvelutarpeen arvioinnin alkuvaiheessa käsiteltäviä asioita -korttia →
- Suunnitellaan palvelutarpeen arvioinnin eteneminen yhdessä lapsen ja perheen kanssa (tarvittaessa myös monialaisen yhteistyötahon kanssa)
 - mm. monialainen yhteistyö ja tietojen vaihto, kotikäynti, lapsen henkilökohtainen tapaaminen, huoltajien ja vanhempien tapaaminen sekä läheisverkoston kartoittaminen
- Hyödynnetään työskentelyn aikana tarpeen mukaisia työmenetelmiä ja materiaaleja →

PALVELUTARPEEN ARVIOINTI LAPSEEN KOHDISTUNEESSA RIKOSEPÄILYTILANTEESSA

Ohjeita sosiaalihuollon työntekijöille esitutkintavaiheessa:

- Kirjaamisessa noudatetaan huolellisuutta, kirjaamisessa ei tehdä tulkintoja
- Poliisin kanssa arvioidaan yhdessä ja sovitaan mitä, kuinka paljon ja milloin on tarpeellista ja/tai välttämätöntä tiedottaa perheelle tutkinnan ollessa kesken
- Huoltajan asema vaikuttaa siihen, voiko hänelle kertoa ilmoitusten tekemisestä
 - mikäli huoltaja on rikoksesta epäiltynä, huoltajille kertominen voi aiheuttaa poliisitutkinnan epäonnistumisen tai pahimmillaan asettaa lapsen vaaraan
 - mikäli epäilty on perheen ulkopuolinen henkilö, on huoltajille tärkeää kertoa asiasta mahdollisimman varhain, jotta heillä on mahdollisuus tukea lasta - myös vanhempien tuki on järjestettävä tilanteessa tarpeen mukaan
- Sosiaalihuollon ja poliisin prosessit ovat toisistaan erillisiä, mikä tulee huomioida lapsen ja perheen kanssa työskentelyssä
- Perheen kanssa työskentely rikostutkinnan aikana on vakauttavaa, mentalisoivaa ja arjen jatkuvuutta tukevaa
- Perheen kanssa esitutkinnan aikana työskentelevän ammattilaisen on hyvä tehdä mahdollisimman tiivistä yhteistyötä asian parissa työskentelevien muiden viranomaisten kanssa ja esimerkiksi jakaa omaa tietoaan aktiivisesti ja oma-aloitteisesti poliisille
- Kun yhteistyö poliisin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kesken onnistuu, tutkinta pystytään suorittamaan sujuvasti ja asianosaiset saavat tukea mahdollisimman oikea-aikaisesti
- **Arvioitaessa työskentelyn eri vaiheita ja osa-alueita, ensisijaista on lapsen etu, lapsen oikeus suojeluun ja lapsen oikeus laadukkaaseen esitutkintaan**

Barnahus

Kainuun sote

Pohjoisen
lastensuojelu
20-22

ESITIETOLOMAKE

Lomake Omasotessa

Lapsen tiedot

Huoltajien, vanhempien ja (tarvittaessa) oheishuoltajien tiedot

Lapsen perheeseen kuuluvat henkilöt

Kuvaile lapsesi ja perheesi tilannetta

Mitkä asiat lapsellasi ja perheelläsi sujuvat hyvin?

Liittyykö tilanteeseen huolenaiheita?

Tarvitseeko lapsesi ja/tai perheesi tukea?

Minkälaista tukea ja apua lapsellasi ja perheelläsi on tällä hetkellä saatavilla, esim. perheen läheisiltä?

Mitä odotuksia tai toiveita teillä on lasten sosiaalityöhön?

Lapsen ja perheen nykyiset palvelut

PALVELUTARPEEN ARVIOINNIN AIKANA ASIAKKAALLE SELVITETTÄVÄT OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET -KORTTI TYÖNTEKIJÄLLE

Käydään läpi prosessin edetessä, ei luettelona

Palvelun laatu ja asiakkaan kohtelu

- Lapsella ja perheellä on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun.
- Sosiaalihuollon palvelut ja lastensuojelun avohuollon tukitoimet ovat vapaaehtoisia.
- Kun työntekijä on saanut tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta, hän on velvollinen selvittämään lastensuojelun palvelujen ja tukitoimien tarvetta.
- Lapsella ja huoltajilla on oikeus saada päätös sosiaalihuollon järjestämisestä kirjallisesti.
- Lapsella ja perheellä on oikeus saada palvelutarpeensa arvioituksi laissa määritellyssä määräjasssa.

Osallisuus ja itsemääräämisoikeus

- Sosiaalihuoltoa toteutettaessa on kunnioitettava asiakkaan itsemääräämisoikeutta.
- Lapsella ja perheellä on oikeus saada tietää ymmärrettävällä tavalla erilaiset vaihtoehdot ja niiden vaikutukset palvelujen toteuttamisessa.
- Lapsella ja perheellä on oikeus osallistua ja vaikuttaa palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.
- Työntekijän on otettava ensisijaisesti huomioon lapsen ja perheen toivomukset ja mielipide. Lapsen mielipide on otettava huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.
- Lapsi voi painavasta syystä kieltää antamasta itseään koskevia tietoja huoltajilleen.
- Huoltaja toimii alaikäisen lapsen laillisena edustajana.

Asiakkaan velvollisuudet

- Lapsella ja huoltajilla on velvollisuus edistää sosiaalihuoltoasian käsittelyä ja sosiaalihuollon järjestämistä antamalla tarvittavia tietoja.

Asiakasta koskevat tiedot

- Lapsella ja huoltajilla on oikeus saada tietoon heitä koskevat tiedot ja asiakirjat, jotka vaikuttavat palvelutarpeen arviointiin (huomioiden lapsen etu).
- Lapselle ja perheelle on kerrottava, että tietoja tarvitaan sekä käytetään lapsen ja perheen tilanteen kartoittamiseen, tuen tarpeen arviointiin ja palvelujen suunnitteluun.
- Työntekijällä on salassapito- ja vaitiolovelvollisuus.
- Lähtökohtaisesti tiedonvaihto tarkoituksenmukaisten tahojen kanssa toteutetaan lapsen ja/tai huoltajien suostumuksella. Ilman suostumusta tiedonvaihto on mahdollinen perustellusta syystä (esim. lapsen etu ja välttämättömyys) laissa määritellyllä tavalla.
- Lasta ja perhettä koskevat palvelutarpeen arvioinnin kannalta oleelliset tiedot kirjataan asiakastietojärjestelmään.
- Huoltajilla on oikeus pyytää tietojen oikaisemista, täydentämistä tai poistamista.

Asiakkaan oikeusturvakeinot

- Kirjalliseen päätökseen on oikeus hakea muutosta hyvinvointialueelta. Hyvinvointialueen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen.
- Sosiaalihuollon laatuun tai kohteluun tyytymätön voi tehdä muistutuksen toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle.
- Lainvastaisesta menettelystä tai velvollisuuden täyttämättä jättämisestä voi tehdä kantelun toimintaa valvovalle viranomaiselle.
- Hyvinvointialueen sosiaaliasiamies antaa tietoa asiakkaan oikeuksista ja avustaa tarvittaessa esimerkiksi muistutuksen tekemisessä.

PALVELUTARPEEN ARVIOINNIN ALKUVAIHEESSA KÄSITELTÄVIÄ ASIOITA

-KORTTI TYÖNTEKIJÄLLE

Selvitetään lapsen kokonaistilanne yleisellä tasolla: asiat käsitellään sekä lapsen että huoltajien ja henkilöiden kanssa, jotka vastaavat lapsen huolenpidosta

Työskentelyssä huomioitavaa

- ✓ Vireilletuloasiakirjan läpikäynti
- ✓ Asiakkaalle servitettävät oikeudet ja velvollisuudet (katso kortti)
- ✓ Tietoa mahdollisista palveluista
- ✓ Tietoa palvelutarpeen arvioinnin etenemisestä ja sisällöstä, mm. asiakkuus, sosiaalihuollon ja lastensuojelun eroavaisuudet
- ✓ Monialaisesta yhteistyöstä sopiminen
- ✓ Jatkotyöskentelystä sopiminen, mm. lapsen tapaaminen

Lapsen arki ja kasvu ympäristö

- ✓ Miten lapsi kuvailee omaa arkeaan
- ✓ Miten vanhemmat kuvailevat perheen arkea
- ✓ Lapselle tärkeät asiat
- ✓ Lapsen vuorokausirytmi
- ✓ Kodin säännöt
- ✓ Lapsen ruokailu
- ✓ Lapsen nukkuminen
- ✓ Varhaiskasvatus / koulunkäynti
- ✓ Lapsen harrastukset
- ✓ Lapsen vapaa-ajanvietto
- ✓ Lapsen kiinnostuksen kohteet

Lapsen hyvinvointi ja osallisuus

- ✓ Lapsen ikä ja kehitystaso
- ✓ Lapsen terveydentila
- ✓ Lapsen oma kokemus hyvinvoinnistaan
- ✓ Lapsen perushoiva- ja huolenpito
- ✓ Lapsen psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi
- ✓ Lapsen mahdollisuus vaikuttaa omiin asioihin
- ✓ Lapsen tunteiden ilmaisu
- ✓ Lapsen päihteidenkäyttö

Perheen olosuhteet

- ✓ Perheen koti ja asuminen
- ✓ Vanhempien terveys ja hyvinvointi
- ✓ Vanhempien työllisyys
- ✓ Perheen toimeentulo
- ✓ Vanhempien päihteiden käyttö
- ✓ Perheen voimavarat
- ✓ Perheen saama tuki
- ✓ Perheen mahdolliset huolenaiheet

Perhesuhteet ja muut sosiaaliset suhteet

- ✓ Ketä lapsen perheeseen kuuluu
- ✓ Ketä lapsen läheisverkostoon kuuluu
- ✓ Onko lapsella kavereita
- ✓ Ketä lapsi itse pitää hänelle tärkeinä henkilöinä
- ✓ Minkälainen suhde lapsella on vanhempiin, sisaruksiin ja muihin läheisiin, kavereihin

Tuen tarve ja palvelut

- ✓ Mitä tukea tai palveluja lapsella ja perheellä on ollut aiemmin tai on nyt
- ✓ Tarvitseeko lapsi ja perhe tukea
- ✓ Lapsen näkemys ja mielipide tilanteestaan sekä tuen ja palvelujen tarpeestaan
- ✓ Perheen näkemys ja mielipide tilanteesta sekä tuen ja palvelujen tarpeesta

ERILAISIA TYÖMENETELMIÄ JA MATERIAALEJA PALVELUTARPEEN ARVIOINNIN TUEKSI

Lapsen, perheen ja läheisten kanssa työskentely

- ✓ Lapsen haastattelulomakkeet [alle 10-vuotiaille](#) ja [yli 10-vuotiaille](#)
- ✓ Minun päiväni
- ✓ Ajankäytön ympyrä
- ✓ Ajankäyttöneliöt
- ✓ Elämänjана/aikajana
- ✓ Erilaiset kortit (kuten nallekortit, MAHTI-tunnekortit, Vahvuuskortit, Elämän tärkeät asiat –kortit)
- ✓ Verkostokartta
- ✓ Sukupuu
- ✓ Vanhemmuuden/parisuhteen roolikartta
- ✓ [Elämäntilanteen selvittämisen ympyrä](#) (ja [selkokielisenä](#))
- ✓ Tulevaisuuden muistelu
- ✓ Kolmen talon malli (liite 11)
- ✓ Yhteistoiminnallinen auttamiskartta (liite 8)
- ✓ [Lapset puheeksi® -menetelmä - MIELE ry](#)
- ✓ [Työkalupakki vammaisen lapsen näkemysten selvittämiseen – THL](#)
- ✓ [Lapsen osallisuus - THL](#)
- ✓ Työmenetelmiä lasten kanssa työskentelyyn ja arvioinnin tueksi:
 - [Tietopankki – OSAAMISTA SIJAISHUOLTOON](#)
 - [Samalle-kartalle.pdf \(amazonaws.com\)](#)

Koulunkäynnin kartoittaminen

- ✓ [Koulupoissaolojen oireet ja syyt -kartoitus – Tuuve](#)
- ✓ [Koulunkäyntikyvyn arviointiseula \(toimintakykyarvio.fi\)](#)

Päihteiden käytön ja mielenterveyden puheeksiottaminen

- ✓ Erilaisia testejä liittyen mm. mielenterveyteen ja päihteidenkäyttöön:
 - [Päihdelinkki](#)
 - [Nuortenlinkki](#)
 - [Mielenterveystalo](#)
- ✓ Mini-interventio

Oppaita, työkalupakkeja ja verkkokouluja

- ✓ [LASTENSUOJELUN TARPEEN SELVITTÄMISEN TOIMINNALLISET VÄLINEET - PDF Ilmainen lataus \(docplayer.fi\)](#)
- ✓ [Luo luottamusta - Suojele lasta \(julkari.fi\)](#)
- ✓ [Verkkokoulut - THL/](#)
- ✓ [Turva10 -perehdytys - Ensi- ja turvakotien liitto \(ensijaturvakotienliitto.fi\)](#)
- ✓ [HUKATTU OPPILAS - Miten tuetaan oppilasta, joka käy epäsäännöllisesti koulua \(pesapuu.fi\)](#)
- ✓ [Barnahus](#)

Huomioidaan tilannekohtaisuus ja joustavuus. Työskentelytapoja ja menetelmien käyttöä tulee aina arvioida kunkin lapsen ja perheen tarpeista käsin.

PALVELUTARPEEN ARVIOINTI

Palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen

- Palvelutarpeen arvioinnin on valmistuttava ilman aiheutonta viivytystä viimeistään kolmen kuukauden kuluessa asian vireilletulosta
 - määräaika alkaa asian vireilletulopäivästä ja päättyy kolmen kuukauden päästä, (esim. mikäli palvelutarpeen arviointi on aloitettu 31. päivänä, arvion on valmistuttava viimeistään 31. päivänä kolmen kuukauden kuluttua)
- Palvelutarpeen arviointi valmistuu, kun siitä on tehty kirjallinen yhteenveto
 - Kanta-asiakirja rakenne →
- Asianosaisille on annettava mahdollisuus korjata yhteenvedon mahdolliset asiavirheet
 - Mikäli asianosaiset haluavat korjata yhteenvetoa myöhemmin valmistumisen jälkeen, ohjataan tekemään kirjallinen asiakasrekisteriin tallennetun tiedon korjaamisvaatimus
- Yhteenveto pyritään käymään läpi tapaamisella lapsen ja perheen kanssa
 - etenkin, jos huoltajilla on paljon ristiriitaa keskenään
 - tai työntekijöillä ja perheellä on eriävät näkemykset tuen, palvelujen ja asiakkuuden tarpeesta
- Yhteenveto toimitetaan huoltajille ja voidaan toimittaa lapsen kehitystaso huomioiden 12 vuotta täyttäneelle tai sitä nuoremmalle lapselle, mikäli toimittaminen ei ole lapsen edun vastaista

Lapsen asiakkuuden jatkuminen

- Palvelutarpeen arvioinnin valmistuttua
 - asiakkuus voi jatkua sosiaalihuoltolain mukaisena
 - asiakkuus voi alkaa lastensuojelussa
 - asiakkuus voi päättyä → asiakas voi saada tarvitsemansa tuen peruspalveluista
- Mikäli asiakkuus jatkuu asiakkaalle tehdään asiakassuunnitelma

LAPSEN JA PERHEEN PALVELUTARPEEN ARVIO YHTEENVETO – OSA I

Kanta-asiakirjarakenne

Asiakas

- nimi, henkilötunnus

Asian vireilletuloa koskevat tiedot

- vireilletulon tapa
- vireilletulon syyt
- vireilletulopäivä

Palvelutarpeen arviointia koskevat tiedot

- palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä selvitetään lastensuojelun tarve
- perustelut miksi lastensuojelun tarvetta ei selvitetä
- palvelutarpeen arvioinnin aloittamispäivä
- kuvaus arvioinnin toteuttamisesta
- palvelutarpeen arviointiin osallistuneet henkilöt
- arvioinnista poisjääneet henkilöt
- asiakkaalla on oikeus erityiseen tukeen
- erityisen tuen perustelut

Aikaisemmat ja nykyiset palvelut

Lapsen tarpeet ja arki

- lapsen arki ja kasvuympäristö
- perhesuhteet ja muut sosiaaliset suhteet
- lapsen hyvinvointi
- lapsen osallisuus

Perheen olosuhteet

- perheen tausta
- vanhempien terveys ja hyvinvointi
- vanhempien päihteiden käyttö
- asuminen
- kotoutuminen (tarvittaessa)
- työllisyys ja toimeentulo

Vanhempien valmiudet

- huolenpito ja kasvatus
- läheisten ihmissuhteiden turvaaminen ja yhteistyökyky
- lapsen tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin turvaaminen
- lapsen osallisuuden tukeminen

Läheisverkoston kartoittaminen

- läheisverkoston antama tuki
- läheisen tuen tarve on selvitetty

LAPSEN JA PERHEEN PALVELUTARPEEN ARVIO YHTEENVETO – OSA II

Kanta-asiakirjarakenne

Johtopäätökset ja jatkotoimet

- lapsen arvio tuen ja palvelujen tarpeesta
- vanhemman arvio tuen ja palvelujen tarpeesta
- muun läheisen arvio tuen ja palvelujen tarpeesta
- muiden yhteistyötahojen arvio tuen ja palvelujen tarpeesta
- ammattihenkilön arvio tuen tarpeesta (koodit)
 - jokapäiväisestä elämästä selviytyminen
 - toimintakyky
 - omaisen tai läheisen tuen tarve
 - asuminen
 - taloudellinen tuki
 - osallisuus ja syrjäytyminen
 - lähisuhde- ja perheväkivalta tai kaltoinkohtelu
 - äkillinen kriisi
 - lapsen kehitys ja hyvinvointi
 - päihteiden ongelmakäyttö
 - mielenterveyden ongelmat
 - ei tuen tarvetta
 - muu tuen tarve

Asiakkuuden jatko

- asiakkuus jatkuu / asiakkuuden päättymispäivä

Asiakkuuden jatkumisen syy

Ammattihenkilön johtopäätökset asiakkaan tilanteesta sekä sosiaalipalvelujen ja erityisen tuen tarpeesta

Lastensuojelun tarve

- sosiaalityöntekijän yhteenveto ja johtopäätökset lastensuojelun tarpeesta
- lastensuojeluasiakkuus alkaa
- lastensuojeluasiakkuuden alkamisen syy

Arvio tuen tarpeen luonteesta

Asiakkaalle laaditaan asiakassuunnitelma

Perustelut miksi asiakassuunnitelmaa ei laadita

Asiakas tarvitsee omatyöntekijän

- omatyöntekijä: nimi, tehtävänimike

Jatkosuunnitelma

Henkilöt, joille asiakirja toimitetaan

Lakiselostus

Päivämäärä

Laatija

- nimi, tehtävänimike, palveluyksikkö

LAPSEN ELÄMÄNTILANTEEN ARVIOINTIMALLI

Aloitustapaaminen:

- esittäytyminen ja tutustuminen
- tiedon antaminen lastensuojelusta
- lastensuojeluilmoituksen läpikäynti
- selvitystyöskentelyn esittely ja jatkotyöskentelytarpeen arviointi
- vanhemman valmiuksien läpikäynti vanhempien kanssa
- asiakkaiden motivointi yhteiseen prosessiin
- työskentelysuunnitelman laatiminen yhdessä perheen kanssa

Teematapaamiset:

1) Lapsi / nuori ja perheen arki

- Vanhemman valmiudet:
 - suojella ja hoivata lasta
 - tehdä yhteistyötä lapsen asioissa
- Tapaamisen tavoite ja tarkoitus:
 - kartoittaa lapsen arkea ja ajankäyttöä
 - kuulla lapsen kokemuksia omasta arjestaan
 - kuulla vanhemman käsityksiä lapsensa arjesta ja ajankäytöstä

2) Lapsen / nuoren tarpeet ja vanhemmuus

- Vanhemman valmiudet:
 - tukea lapsen yksilöllistä kehitystä
 - suojella ja hoivata lasta
- Tapaamisen tavoite ja tarkoitus:
 - kartoittaa lapsen oma käsitys hänelle tärkeistä arjen asioista
 - kuulla lapsen kokemus asioista, joita hänellä on omasta mielestään riittävästi ja mitä hän kaipaaisi lisää
 - kartoittaa vanhemman näkemys lapsen arjen tärkeistä asioista
 - kuulla vanhemman oma kokemus vanhemmuudestaan suhteessa lapsen tarpeisiin

3) Koti ja tärkeät ihmiset

- Vanhemman valmiudet:
 - turvata lapselle läheiset ja tärkeät ihmiset
 - tehdä yhteistyötä lapsen asioissa
- Tapaamisen tavoite ja tarkoitus:
 - hahmottaa ja konkretisoida lapsen verkostoa
 - kuulla lapsen oma käsitys lähiverkostosta ja hänelle tärkeistä ihmisistä
 - kuulla vanhemman käsitys lapsen verkostosta ja suhteiden laadusta

Arviointitapaaminen:

- Vanhemman valmiudet:
 - suojella ja hoivata lasta
 - tukea lapsen yksilöllistä kehitystä
 - turvata lapselle läheiset ja tärkeät ihmissuhteet
 - tehdä yhteistyötä lapsen asioissa
- Tapaamisen tavoite ja tarkoitus:
 - tehdä yhteenvetoa työskentelystä käymällä läpi aiemmissa tapaamisissa esiin tulleet vahvuudet ja muutostarpeet
 - arvioida yhdessä vanhempien kanssa tarvitaanko lastensuojelun tukea
 - sopia mahdollisesta jatkotyöskentelystä

Yhteenvedon sisältö:

- selvityksen lähtökohdat
- ketä osallistunut
- mitä menetelmiä käytetty
- mistä muualta tietoja pyydetty
- asianosaisten näkemykset tilanteesta
- vahvuudet ja muutostarpeet
- sosiaalityöntekijän näkemys lastensuojelun tarpeesta
- asiakkuuden päättäminen tai mahdollinen jatkotyöskentely

LAPSIKESKEINEN TILANNEARVIO -MALLI

Aloitustapaaminen:

- esittäytyminen ja tutustuminen
- kartoitetaan asioita, joista lapsen elämässä/arjessa ollaan huolissaan
- asiakkuuden syyn nimeäminen
- työprosessin esittely perheelle ja sen kulusta sopiminen
- lapsen elämäntilanteen selvittämisen aloitus

Lapsen omat tapaamiset (1–3):

- tutustutaan asiakkaana olevaan lapseen
- kohdataan lapsi ja annetaan lapselle mahdollisuus tulla kuulluksi
- kuullaan lapsen omia kokemuksia ja toiveita
- annetaan lapselle tietoa lastensuojelun asiakkuudesta, auttamisen keinoista ja lapsen oikeuksista
- teemat ja muuttujat:
 - 1. koti ja läheiset: perhe, lapselle läheiset ja tärkeät ihmiset, arki kotona, perushoiva ja huolenpito
 - 2. päiväkotikoulu: päiväkodissa tai koulussa olo, oppiaineet, kaverit, opettajat/ aikuiset, kiusaamiset, läksyt, lintsaus
 - 3. vapaa-aika ja kaverit: vapaa-ajan vietto, vapaa-ajan kaverit, päihteet
 - 4. minä ja mun elämä: merkittävät tapahtumat elämässä, lapsen käsitys itsestään, lapsen vahvuudet
 - 5. tunteet: tulotunnelmat, tapahtumiin liittyvät tunteet, tunteiden käsittely

Lapsikeskeinen vanhempien tapaaminen (väh. 1):

- kuullaan vanhempien näkemyksiä lapsestaan, lapsen arjesta sekä lapsen toiveista, tarpeista, vahvuuksista ja vaikeuksista
- kuullaan vanhempien kokemuksia ja näkemyksiä vanhempana olosta ja

- mahdollisuuksista vastata lapsen tarpeisiin
- teemat ja muuttujat:
 - 1. lapsi: mitä lapselle kuuluu, millaisena vanhemmat näkevät lapsen, lapsen menneisyys
 - 2. lapsen arki ja tarpeet
 - 3. vanhemmuus: vanhempana olo, tunteet ja arki vanhempana

Yhteenveto, koonti ja yhteinen arviointi:

- Kirjallinen yhteenveto
 - kirjataan näkyviin asiakkuuden syy ja selvitystyön kulku
 - kootaan yhteen asioita, joita on käyty läpi lasten ja vanhempien tapaamisissa
 - nostetaan esiin lapsen tarpeita sekä sosiaalityöntekijän huolia ja kysymyksiä niihin vastaamisesta
 - tehdään ehdotuksia mahdollisesta jatkotyöskentelystä
 - on pohjana lapsen huoltosuunnitelmalle asiakkuuden jatkuessa

Yhteenvetotapaaminen ja jatkon suunnittelu

- käydään lapsen ja vanhempien kanssa läpi kirjallinen yhteenveto ja keskustellaan siinä esille nostetuista lapsen asioista
- nostetaan esiin lapsen ja vanhempien voimavaroja
- välitetään tietoa lapsen kokemuksista, tarpeista ja toiveista
- nostetaan esiin lapsen tarpeita ja sosiaalityöntekijän havaitsemia huolia
- vastuutetaan vanhempia lapsen asioiden hoitamiseen
- yhteinen arviointi: sovitaan yhdessä asiakkuuden lopettamisesta tai jatkamisesta

LÄHTEET

Ervast, Sari-Anne & Hanna Tulensalo 2006: Sosiaalityötä lapsen kanssa – Kokemuksia lapsikeskeisen tilannearvion kehittämisestä. SOCCAn ja Heikki Waris -instituutin julkaisusarja 8/2006.

Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 254/2015

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000.

Lastensuojelulaki 417/2007.

Lastensuojelun käsikirja. 2022. Sosiaalipäivystys. <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sosiaalipaivystys>. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 16.11.2022.

Lehmuskoski Antero, Anne Ålander, Maila Immonen, Nina Virtanen, Hanna Lohijoki & Taina Jokinen. 2021. Kirjaaminen monialaisessa yhteistyössä. <https://yhteistyotilat.fi/wiki08/pages/viewpage.action?pageId=64433623>. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 16.11.2022.

Niemi-Weckström, Anu, Katri Turunen & Henriikka Kyllönen. 2022. Palvelutarpeen arvioinnin lainsäädännön ytimessä. <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/palvelutarpeen-arvioinnin-lainsaadannon-ytimessa-materiaali-2022>. Pohjoinen lastensuojelu 20–22 -hanke.

Paaso, Sari-Anne (toim.): 2010. Mitä lapselle kuuluu? – Opas lastensuojelutarpeen selvityksen tekemiseen. Jyväskylä: Pesäpuu ry.

Siltala, Anu & Henriikka Kyllönen. 2020. Työohje: palvelutarpeen arviointi lapsiperheiden sosiaalipalveluissa. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä.

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014.

Sosmeta-palvelu. 2022. Lapsen ja perheen palvelutarpeen arvio. Versio 2022-09-28. <https://sosmeta.thl.fi/document-definitions/78b3d6d0-ef1b-4a93-b94c-3dcc7d999b34/definition>. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 6.10.2022.

Kainuun sote

Pohjoinen
lastensuojelu
20–22